

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра модерної історії України та зарубіжних країн**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
проф. Студеняк І.П./
« 01 » 20 21 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІСТОРІОГРАФІЇ ІСТОРІЇ ЦЕНТРАЛЬНО-
СХІДНОЇ ЄВРОПИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТ.**

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Освітня програма	Історія та археологія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3,5	Рік підготовки:	Рік підготовки:
Загальна кількість годин: 105	1	1
Кількість модулів: 1	Семестр:	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	1	1
	Лекції:	
	20	8
	Практичні (семінарські):	
	22	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна		
	Самостійна робота:	
	63	93

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу «Актуальні проблеми історіографії історії Центрально-Східної Європи ХІХ – початку ХХІ ст.» полягає у засвоєнні поглиблених знань з теорії і практики історіографії історії Центрально-Східної Європи. Курс сприятиме формуванню у аспірантів цілісного уявлення про напрями і закономірності розвитку історичної науки у новий і новітній час, її організаційне оформлення, методологічні засади і проблематику досліджень, особливості історичних студій національних історіографій. У процесі вивчення курсу важливо навчитися визначати загальні закономірності та особливості розвитку історичної науки в окремих країнах Центрально-Східної Європи нового і новітнього часу, систематизувати історіографічні інтерпретації подій.

Завдання курсу: практикувати наукові методи в процесі історіографічного дослідження; висвітлювати історичні факти крізь призму різних історіографічних концепцій та формулювати власну історіографічну концепцію; аналізувати стиль історіописання відомих істориків; охарактеризувати розвиток національних та регіональних історіографій.

Відповідно до освітньо-наукової програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1) Загальних компетентностей:

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань;

ЗК-2. Здатність до опанування загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, загального культурного кругозору, дотримання у фаховій діяльності норм професійної етики, міжкультурної толерантності та загальнолюдських цінностей;

ЗК-3. Здатність здійснювати пошук, оброблення, аналіз і контекстуалізацію значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретацію результатів наукових досліджень;

ЗК-6. Здатність працювати у міжнародному науковому середовищі;

ЗК-7. Здатність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземною мовами, володіти комунікативною культурою. Здатність до ефективної комунікації з представниками різних цільових аудиторій, використовуючи відповідну лексику, методи та прийоми.

ЗК-8. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності, критично ставитись до отриманої інформації;

ЗК-9. Здатність здійснювати педагогічну діяльність у закладах освіти, у тому числі науково-педагогічну діяльність у ЗВО;

ЗК-10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про розвиток суспільства, розуміти значення вивчення історії та археології для розвитку та євроінтеграції нашої держави.

2) Фахових компетентностей:

ФК-1. Здатність до опанування глибинними знаннями в галузі історії та археології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері історії та археології, оволодіння комплексним, системним, проблемно-історичним підходами та етнологічними методами дослідження, термінологією з досліджуваного наукового напрямку;

ФК-2. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми дослідницького характеру у галузі історії та археології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень;

ФК-3. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі історії та археології;

ФК-4. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами.

ФК-5. Здатність планувати й організувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі історії та археології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів, ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері історії та археології.

ФК-7. Здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

ФК-8. Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетенції та підвищувати професійну кваліфікацію, адаптуватися до змін у професійній діяльності;

ФК-9. Здатність здійснювати наукову та науково-педагогічну діяльність у сфері історії та археології у науково-дослідних установах та закладах освіти різних типів.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми історіографії історії Центрально-Східної Європи ХІХ – початку ХХІ ст.» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Актуальні проблеми історіографії історії Центрально-Східної Європи ХІХ – початку ХХІ ст.», вивчення навчальної дисципліни

повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Опанувати методологію проведення наукових досліджень в області історії та археології, знання сучасних вітчизняних і зарубіжних досягнень в історичній та археологічній науці.	ПРН 1
Проектувати критичний підхід до аналізу, оцінки і синтезу нових ідей в галузі історії та археології, переосмислювати наявні та створювати нові цілісні знання та професійні практики.	ПРН 2
Володіти поглибленими знаннями в галузі історії та археології, масштаб яких є достатнім для успішної організації та проведення наукових досліджень з історичної та археологічної проблематики, науково-педагогічної діяльності у закладах освіти.	ПРН 3
Вміти здійснювати пошук, аналізувати та критично оцінювати інформацію з різних джерел та фахової літератури, інтерпретувати та контекстуалізувати її правильно у письмових звітах та у науковій роботі.	ПРН 4
Уміння написати дисертаційну роботу, розуміння послідовності роботи з підготовки наукового дослідження, обізнаність у наукових стандартах та правилах академічної доброчесності.	ПРН 5
Знати академічну українську та іноземну мови, на рівні достатньому для презентації наукових результатів в усній та письмовій формах, розуміти фахові наукові та професійні тексти, володіти навичками спілкуватися в іншомовному науковому і професійному середовищі, суспільстві в цілому.	ПРН 6
Здатність започаткувати, планувати та реалізувати оригінальні науково-дослідні проекти, усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань, здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.	ПРН 8
Вміти ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях.	ПРН 10
Уміння провадити наукову та науково-педагогічну діяльність у сфері історичної археології у науково-дослідних установах та закладах освіти різних типів.	ПРН 11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: екзамен, аналітичні реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виступ на семінарських заняттях, написання аналітичних рефератів, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен в усній формі за екзаменаційними білетами.

Розподіл балів, які отримують студенти

Згідно «Тимчасового положення УжНУ про оцінювання успішності студентів відповідно до вимог кредитно-модульної системи» від 15 лютого 2007 р. оцінювання здійснюється за наступною шкалою.

Змістові модулі з дисципліни «Актуальні проблеми історіографії історії Центрально-Східної Європи ХІХ – початку ХХІ ст.» оцінюються наступним чином:

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	11	40
Аналітичний реферат	1	10
Модульна контрольна робота	1	50
Разом	6	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка “відмінно” ставиться за правильне виконання всіх завдань;
- б) оцінка “добре” ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
- в) оцінка “задовільно” ставиться, якщо правильно виконано більше

50% запропонованих завдань;

- г) оцінка “незадовільно” ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Ці оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

“5” – 45-50 балів;

“4” – 40 балів;

“3” – 30 балів;

“2” – 20 балів.

Неявка на МКР – 0 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Три теоретичні питання. Виконання завдання потребує повної аналітичної і змістовної відповіді, кожне питання оцінюється від 0 до 33-34 балів.

33-34 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов’язкову, а й додаткову літературу. 23-32 отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов’язкову літературу. 37-40 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки. 22-31 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання. 21-12 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне

розуміння проблеми. 0-11 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який: - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

оцінку «добре» (82-89 балів, В) заслуговує здобувач, який: - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який: - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) заслуговує здобувач, який: 8 - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; - виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який: - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер;

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (0-35 балів, F) – виставляється здобувачу, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль

Тема 1. Актуальні питання історіографії історії України нового часу

Українська історіографія в академічній традиції. М. Грушевський «Українська історіографія і Микола Костомаров» (1910 р.). «Малоросійська» історіографія.

Тема 2. Українські вчені про Угорську Русь

Історія Закарпаття в працях С. Томашівського, Ю. Целевича, Ю. Жатковича, В. Пачовського, Д. Дорошенка, В. Левицького та інших.

Тема 3. Актуальні питання історіографії історії України новітньої доби та сучасності

Історіографія в розумінні діаспорних істориків. Дорошенко Д. «Огляд української історіографії» (Прага, 1923). Українська радянська історіографія. Сучасна українська історіографія. Мережева модель української історіографії (за І. Колесник).

Тема 4. Актуальні питання історіографії історії Польщі нового часу

Краківська історична школа (Ю. Шуйський, В. Калінка, С. Смолька, М. Бобжинський). Йоахим Лелевель – «батько польської історії». Кароль Шайноха – польський романтик.

Тема 5. Розвиток історіографії історії Польщі новітнього часу та сучасності

Єжи Топольський «Як ми пишемо і розуміємо історію. Таємниці історичної нарації». Праці Томаша Вішліча. А. Альберт "Новітня історія Польщі 1918-1980". Історичні праці "літератури Другого обігу". Діяльність Інституту Національної пам'яті (ПН), «Осередку «КАРТА» та Польського історичного товариства (ПІТ). Лекції історії у польських фільмах. Сучасна історична політика Польщі. Важкі питання українсько-польської історії.

Тема 6. Актуальні питання історіографії словацької історії нової доби

Богуслав Табліц дослідник словацького фольклору. Ян Коллар та його праця «Народні пісні або пісні світські словаків в Угорщині». Дослідження проблеми походження, розселення та первісна історія слов'янських народів у праці П.Й. Шафарика «Слов'янські старожитності». Діяльність культурно-науково просвітнього товариства «Матіца». Серія статей «Чому нас вчить історія» Йозефа Гурбана.

Тема 7. Нові тенденції розвитку словацької історичної науки

Учене товариство імені П.Й. Шафарика в Братиславі. «Літопис Матіци словацької». Наукові пошування Данієля Рапанта. Історичні праці Броніслава Варсіка. Проблеми соціально-економічної історії та історії робітничого руху у монографії Мілоша Госіоровського «До історії словацького робітничого руху». Самуел Цамбел «Словацьке аграрне питання. 1944–1948 рр.». Зміна проблематики історичних досліджень з постанням незалежної Словаччини.

Тема 8. Історіографія історії Угорщини нового, новітнього часу та сучасності

Угорські історики XIX ст. М. Бела, С. Катон та інші. Наукові пошування Д. Паупера, Х. Марцалі. «Історія угорського селянства» І. Ачаді. «Транснаціональна історія» Б. Тренечені.

Тема 9. Актуальні питання історіографії чеської історії нової доби

Перший критично-романтичний синтез чеської історії Франтішека Палацького. Національна філософія історії Томаша Гарріка Масарика. Позитивістська історіографія Ярослава Голла. Вацлав Томек – представник консервативного напрямку в чеській історіографії.

Тема 10. Нові тенденції розвитку чеської історичної науки

Історична школа Йозефа Шусти. Вплив комуністичної ідеології на тематику історичних досліджень та книга «Сім празьких днів, 21–27 серпня 1968 р.» під загальною редакцією М. Отагала і В. Пречана («Чорна книга»). Громадянська ініціатива «Хартія-77». «Оксамитова революція» та «мирне розлучення» в сучасній історичній інтерпретації.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: очна, вечірня					
	Усього	у тому числі				
лекції		Практичні (семінарські)	лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота	
І-й семестр						
Модуль 1						
Актуальні питання історіографії історії України нового часу	10	2	2			6
Українські вчені про Угорську Русь	10	2	2			6
Актуальні питання історіографії історії України новітньої доби та сучасності	10	2	2			6
Актуальні питання історіографії історії Польщі нового часу	12	2	4			6
Розвиток історіографії історії Польщі новітнього часу та сучасності	10	2	2			6
Актуальні питання історіографії словацької історії нової доби	10	2	2			6
Нові тенденції розвитку словацької історичної науки	10	2	2			6
Історіографія історії Угорщини нового, новітнього часу та сучасності	10	2	2			6
Актуальні питання історіографії чеської історії нової доби	10	2	2			6
Нові тенденції розвитку чеської історичної науки	13	2	2			9
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	105	20	22			63

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		Практичні (семінарські)	лабора торні	Індивідуальна робота	Самостійна робота	
I-й семестр						
Модуль 1						
Актуальні питання історіографії історії України нового часу	11	2				9
Українські вчені про Угорську Русь	11	2				9
Актуальні питання історіографії історії України новітньої доби та сучасності	11	2				9
Актуальні питання історіографії історії Польщі нового часу	11	2				9
Розвиток історіографії історії Польщі новітнього часу та сучасності	11		2			9
Актуальні питання історіографії словацької історії нової доби	11		2			9
Нові тенденції розвитку словацької історичної науки	9					9
Історіографія історії Угорщини нового, новітнього часу та сучасності	12					12
Актуальні питання історіографії чеської історії нової доби	9					9
Нові тенденції розвитку чеської історичної науки	9					9
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	105	8	4			93

6.3. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Назви тем	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Актуальні питання історіографії історії України нового часу	2	
2.	Українські вчені про Угорську Русь	2	
3.	Актуальні питання історіографії історії України новітньої доби та сучасності	4	
4.	Актуальні питання історіографії історії Польщі нового часу	2	
5.	Розвиток історіографії історії Польщі новітнього часу та сучасності	2	2
6.	Актуальні питання історіографії словацької історії нової доби	2	2
7.	Нові тенденції розвитку словацької історичної науки	2	
8.	Історіографія історії Угорщини нового, новітнього часу	2	

	та сучасності		
9.	Актуальні питання історіографії чеської історії нової доби	2	
10.	Нові тенденції розвитку чеської історичної науки	2	
	Разом	22	4

6.4. Самостійна робота

№	Назви тем	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Актуальні питання історіографії історії України нового часу	6	9
2.	Українські вчені про Угорську Русь	6	9
3.	Актуальні питання історіографії історії України новітньої доби та сучасності	6	9
4.	Актуальні питання історіографії історії Польщі нового часу	6	9
5.	Розвиток історіографії історії Польщі новітнього часу та сучасності	6	9
6.	Актуальні питання історіографії словацької історії нової доби	6	9
7.	Нові тенденції розвитку словацької історичної науки	6	12
8.	Історіографія історії Угорщини нового, новітнього часу та сучасності	6	9
9.	Актуальні питання історіографії чеської історії нової доби	6	9
10.	Нові тенденції розвитку чеської історичної науки	9	9
	Разом	63	93

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Мультимедійний проектор для презентацій, ноутбук.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Алексієвець Л. Новітня історія Польщі (1918–1939). – Київ: Тернопіль, 2002. – 320 с.
2. Дейвіс Н. Боже ігрище: історія Польщі. – Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2008. – 1080 с.
3. Дильонгова Г. 2007. Історія Польщі. 1795–1990 / Пер. з пол. М. Кірсенка. – Київ: Вид. дім «Киево-Могилянська академія», 2007. – 239 с.
4. Топольський Є. Як ми пишемо і розуміємо історію. Таємниці історичної нарації / пер. з польськ. Надії Гончаренко, наук. ред. Юрія Волошина. – Київ: «К.І.С.», 2012. – 400 с.
5. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів / за ред. Л. Зашкільняка. – Львів, 2001. – 220 с.
6. Колесник І. Українська історіографія: концептуальна історія. – К.: Інститут історії України НАН України, 2013. – 566 с.

7. Морозова О. Дослідження історії України першої половини ХХ ст. в сучасній польській історіографії: напрямки, концепції, дискусії: монографія. – Миколаїв: ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – 432 с.
8. Wiślicz T. Historiografia Polska 1989-2009. Bardzo subiektywne podsumowanie // Przegląd Humanistyczny. – 2010. – № 5/6. – S. 37-48.

Допоміжна:

1. Алеврас Н. Что такое «историографический быт»: из опыта разработки и внедрения историографической дефиниции // Историческая наука сегодня: Теория, методы, перспективы. – Москва. 2011. – С. 155-167 с.
2. Wakuła B. Kolonialne i postkolonialne aspekty polskiego dyskursu kresoznawczego (zarys problematyki). – Teksty drugie: teoria, krytyka, interpretacja. – 2006. – № 6. – S. 11–33.
3. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від середньовіччя до сьогодення. – Київ: Критика, 2004. – 463 с.
4. Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. – Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 2002. – 752 с.
5. Зінько Ю., Калитко С., Кравчук О., Поп І. Нариси історії Чехії. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 464 с.
6. Иванов Ю. Чешская и словацкая историография. – Москва, 1996. – 376 с.
7. Сінкевич Є. Краківська історична школа в польській історіографії : [монографія]. – Миколаїв: Вид-во Чорноморського державного університету імені Петра Могили, 2010. – 332 с.
8. Коротка історія Угорщини / Ласло Маккаї ... [та ін.]; редактор: Петер Ганак ; редактор та упорядник українського видання: Іштван Удварі; Педагогічний інститут імені Дьордя Бешшенєї, Кафедра української і русинської філології. – Ніредьгаза, 1997. – 222 с.
9. Рудько С. Історія Центрально-Східної Європи (кін. XVIII – поч. XXI ст.): Навчально-методичний посібник з курсу. Вид. 2-ге, доповнене. – Острог, 2010. 320 с.
10. Чорновіл І. Кароль Шайноха з Комарна фундатор «ягелонської ідеї» [електронний ресурс] // Львівська газета /Режим доступу до тексту: <http://komarno.in.ua/index.php/statti/statti-4/67-karol-shainokha-z-komarnafundator-iahailonskoi-idei>.

Інтернет-ресурси:

1. <https://www.europeana.eu/en>
2. <http://www.ofiaryterroru.pl/>